КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Массо а мехкийн пролетареш, вlашагlкхета!

ЕРА 15 май, 1969 шо. № 94 (4695) Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-Гlалгlайн обкоман, Нохч-Гlалгlайн АССР Лаккхечу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадуьйла

КХАШ ЦIЕНА — ХЬУВКЪАМ ЛАКХА

Итташ эзарил гектарашт тlе бlаьсти юв культураш хlаиалехьа дlайийнай республике. Дукхахча кхашна баьццара мугlараш гучадаьннад. Хlаьта а лоалахарча кхай тlа тlеххьара гонаш доахаш д селида: массанахьа а баьццабай еррига культураш дlайийна, тахан а кхорна а хlар ю дарглохаш да уж балхаш. Цхьабакъда хьатlакхаьчад цхьанкха, тlехьатетта йиш йоаца балхаш — маккхаш оасари.

Лаьттанпара балхаш дерашта дина хов дlае эза хlамаш дlаер де дезачех ах мара доацилга, из лакха хьувкъам кхебара де дезача балхий юкъаг мара йоацилга. Хlамаш дlайийнача кхашта доакха lувал. бера сапна гlулакх ац. Дукха къаьхьега деза гlадамех хьажиlа бетташ lеохадалалехьа, шекара свекла лордашта кlая мерза оалаш хьахилалехьа, кlи кашаш доно бесса лесталехьа. Цудухьа ийса лархlа дораш гlулакх да бlаьсти юв культураш хlайийна а, алалехьа кхашта маккхаш дала, кхы балхаш де болабеннараша леладер.

Сунженски районца «Победа», Грозненски района шураjн № 3 йола плодовоовощеводческий совхозаш сапна долча хьалха латтача боахамий опыте хьахьодх из бола элат, хьажкlаш, гидуаргаш, алата-бобови культураш, баьццадараш дlайийнача лаьттай хlара гектара механизатораша бокъонца гlулакх деча моттигашка цу культурай хьувкъам дила а лакха хулаш хилар. Укх шера а хаинахьа бlаьсти юв культураш хlайийна а баьина хииахьа шарка гlулакх де болабеннаб республика дукхахча хьалха латтача боахамий механизатораш. Цар дика дlалеладаьд бlаьсти йийнача культураш гlулакх дара хьалхара балхаш, гурахь дийначи алата подкормка дай, ворхаш дахаш.

Бlаьсти юв культураш хаинахьа дlайийнай укх шера Гудермесски района «Октябра 40 шу» яхача колхозо. 250 гектара тlа йийнай цо шекара свекла. Фуца лаьттах кхийтай минеральни удобренеш. Свекла дlайийначул тlеххьагlа лаьтта тоlадаьд. Хlаьэ деррига кхаш сийлабенiад. Шеай кхаш ейрхие белабеннаб хlана свекладелаераш.

Дукхахча боахамашка хьатlа алалехьа маккхаш дьлаш шекара свеклана, цхьанцайолча моттигашка культиваци кьй. Цариг тlеххьа арабовлаш латт шекара свекла лелаеча звеньяй болалеl. Дукхахча моттигашка маккхаш даха делада гидуаргашта, хьажкlаита, кхьча культураита.

Ер шу ший тайпара да. Бlаьсти гlожьа адар бахьан делаш дукха ха юкъе иа йолаш цхьатарра дlайийра еррига культураш. Цудухьа хьатlа а цхьатарра боахаш латт уж. Йолче, ерригача бlаьсти йийнача культураша а иа болча алата д цхьатарра де дева гlулакх. Цхьайолча моттигашка гурахь дийна алат дlохьдарах цига кхы культураш ер бахьан долаш лаьрхlа хинначул дукхагlа йийнай республике бlаьсте юа культураш. Хlаьта зовш иа дий бlаьсте юа культураш гурахь юраш сапла оасара дукхьал етта хиа белаш ца хулга. Цу дерригие а боахамий кулгалхой, специалисташ деккарейла бу дlайийнача хlаманта гlулакх ле ханнахьа сарцагlбовла. Из кхета а йа деш, оасарца къовсам лоаттабелга-м берда хlаьа дац. шерра шера а лакхал саха-м маккхаш, нигта культиваци а яй тlаккха оарп сацйа доах» аьнна хеташ барана дукхар нийса дац. Цу уйлаица къовсии лоаттабе беза партийни организацеш.

Хlалахча шерий опыте хьахьонт оасаро дlайийнача хlаманта тlоагlа зенаш деш хилар. Масала, массанена а хеш иа кхаш оасар дьлаш хилча гектара тlара деала алат 3 — 4 центнер кlеашгагlа хулга. Агрономически lилма ячаеха, ка болча алата юкъе хулча lамагlча эза цхьан мергlилта кlина мергlалтачул шоккх дукхагlа хий «мал». Цудухьа из знатlадолча кхай тlара алат дина хила торе яц.

Кхаш лелаеранна дукха средстваш я оасарца къовсам лоаттабе йовкъостал деш. Цар йиш я оасар а дlайийнача культураита де деш йолла хlамаш а геттара хlалакъа дlаца йоаке а уж кхаита ае дергоанача яха. Нигта торе я кхаш лелаерий лаьттанпара тlеадал дlа иа алийта. Из де йиш а маккхаш дохарна, культиваци ерна, молхаш тохарна, пелаца оасар дарна. Уж балхаш дара мел еарр делаш да ай. Дукха тайн-тайпара машинаш а республике, паччахьалкхене эшаш йола молхаш еинай.

Хlаиз де дезар да шерра оасарашра къовсам дlабелабар. Кхашка хьалхагlа малагlа балхаш дергlа ала дезар агроном е бригадир ва. Царна дова шоай кхашкара хьалаш. Цхьабакъда массане а къовбал а дош шерра шера укх хана кхашка деш балхаш да. Царех еггара хьалха де дезар да хьатlа а алалехьа шекара свекдана, хьажкlанта, кхьча культураита маккха баккхар. Нигта баьккхача маккха 70. — 80 процент укх шерара оасар дохалу. Чlоагlа дорхlаме хlана иа мугlаоаита юкъе хаинахьа культиваци яр, кхашие гербицидаш оасар. Шайкйна ерригага шекара свекла, хьажкlаш, кхьча культураш гlулакх де механизированни звеньяша дlаенайе а юкъера дакха йиш яц лелаша ду оасар а. Цу гlуланха хlанхе а уйла йича бакъахьа а колхозийн совхозийн кулгалхоша, партийни организацеша, хlана аьча механизаторца беча балха йоакъа иа хилрал совгlа нохкъостал дерга де кхаш дикагlа цlейне. Къаьстта пайдане хургдa целаш квадратно-гнездовой хьисапе дийна кхаш кlеаита долча Вальсарен района боахамашка.

Уж деррига балхаш дикагlа вогlа дираш къаьса а иа деш комбинированни дий лезаш да. Цул совгlа деррига дика де а деза. Уж дика кургда кхашка арайовца агрегаташ дика кийчъаь хуле. тlеаргlа механизатор трактор чел сухал йолаш лелае оза. культиваци мича хана йича дикагlа я хоавш хуле. Из деррига ха делаш а лаьза даргlоаааш а да.

Гурахь дийна алат дика догlадоагlаш латт. Цунна а эш хlана тlоагlа гlулакх: подкормка е оза. эе дега хlамах дераде а деза. Цудухьа гурахь дийнача алата ханнахь де деза гlулакх.

Кхаш лелаерашта иттара бехктокхамегlа йола ха а хlана хьатlаьттар. Деррига кхаш цlенен лаьтта цамцадаьлкхах хилийтар иа да хlана де дезар. Колхозийн совхозийн кулгалхой, специалистий, партийни профсоюзни организацеш керттера лекхар да хlана беррига колхозхой, совхозий балхлой кхаш цlендара сарцагlбахар.

Л. И. Брежнева Й. Ленарт тlаэцар

КПСС ЦК Генеральни секретарна нов. Л. И. Брежнева, укх шера 13 мае СССР-е вена Москве вола Чехословаке Коммунистически парте ЦК секретарь нов. Й. Ленарт тlе а кийца, цунца беседа хилар.

Нов. Й. Ленарта дийцар КПЧ ЦК ноябрески, апрельски пленумий решенеш кхочашъяра, идеологически балха бираш лакхбара, партийни мугlарий барт тоабара чехословацки коммунисташа тlабийрзза беча балхах. Цо хьахийкадир КПЧ ЦК апрельски пленума решенеши кийчбеина болча чехословацки коммунисташа хьалхашка латта халонаш цlенъяь дlайоахаргхиларах, партера мехкара а хьал марксизма-ленинизмаи пролетарски интернационализма принципий ларда тlа лертlадоахаргхиларах ше дог тийша хилар.

Нов. Л. И. Брежнева дийцар вай мехка коммунизм хьалъяра гlулакх миштa лел, идеологически балха кулгалдар дакъе КПСС lоаь опыт юкъаш дагаlаьлар. Цо белгалдаьккхар КПСС-ий КПЧ-ений юкъера, Советски Союзаи Чехословацки Социалистически Республикаи юкъера вежарий гlулакхаши массе ооагlорахьара цхьана леладу гlулакхаши дlахо чlоагlдар а дегlахкхуйлар а советски коммунистагтеи советски халкъан чlоагlа хьаьнт хилар.

Дег тlара, новкъостацха къамаьлаш деш чакхъьлар новкъосташта Л. И. Брежневаи Й. Ленартаи юкъе хинна беседа.

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ А. Н. КОСЫГИНИ ФИНЛЯНДСКИ РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТ У. К. КЕККОНЕНИ КАСТТА ВlАШАГlКХЕТАРГХИЛАРАХ

Вlаша дага а баьнна укх шера 19 мае Ленинграде официально боапаш вlашагlкхета лаьрхlад СССР Министрий Совета Председателаи А. Н. Косыгинеи Финляндски Республика Президентаи У. К. Кекконенеи.

«КОСМОС-281» — СИГАЛА

1969 шера 13 мае Советски Союзе сигалахийтай «Космос-281» яха ар гlанара Лаьттан искусственни спутник.

Спутника тlа оттаьй 1962 шера 16 марта ТАСС-о хьахайкаьча программага хьежжа космически арена дlахо тохкамаш де лаьрхlа lилман аппаратура.

(ТАСС).

КПСС ОБКОМА VIII ПЛЕНУМ

Самардийнахь Грозне, обкома практически просвещене цlагlа КПСС Нохч-Гlалгlай обкома VIII пленум хилар. Цо дийцар «Дукх лаккхара кийчдарa кlеашдалахкара дохкъерча Нохч-Гlалгlай АССР партийни организацей, советскийн боахамийн органий, колхозий, совхозий декъахь» яха парте обкома хьалхарча секретара нов. Апряткина доклад.

Доклад бистольяча прениех къамаьлаш дир КПСС Грозненски районма хьалхарча секретара Сухорукова, Шелковской района керттера боахама производственни управлене начальника Самарско, КПСС Веденски районма хьалхарча секретара Миронова, юрта боахама Министерства керттерча зоотехника Петросова, «Светоотпори» тресто директора Такмасова, Шелковской района «Коминтерн» колхоза председателя Табашова, «Шалинский» совхоза директора Шамбеева, КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара Варламова, Ножай-Юрта района Шерипова цlерагlча колхоза председателя Мамаева, Iилма-техкама ветеринарни станце директора Мачаева, «Чечингсельстрой» тресто управляюще Ваша, «Сельхозтехника» республикански объединене начальника Аминова.

Дийцача делах-лаьна соцам тlалийр пленумо.

Пленумо дийцар организационни дош. Кхьча балха хьакхийрах кхьабаллийтар КПСС обкома отделий заведующий декъарех новкъостий В. Л. Новиковаи Р. А. Салимоваи.

КПСС обкома бюро членалла кандидат дирlар Р. А. Салимова.

Пленума балхах йола отчет газета тlа араяргьа.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН ХАНАЛ ХЬАЛХА

* *

ХЬАЛХАРА МОТТИГ ДlАХЕЦАЦ

Укх шера «Грознефтехиммаш» объединене предприятеита юкъе хьалха латт Шерипова цlерагlча Грозненски нефтемасломаш заводан коллектив. Товарни продукци арахеца вай хьалхарча 12 шарахьа 102 процент кхоачашъяьй завода балхлоша. Планал совгlа арахийца мехкаьтта сийрда продукци эзараш тоннаш я. Къаьстта дика къахьег укхаза В. В. Чибисова керте латтача молдагlча цеха коллективе нов. Горыковейн Барагоу керте латтача установка технологаш. Шайта деш план 109 процентa кхочашъяьй. Нигта графикал хьалха балха хьайоагlа Ю. П. Липрета кулгалдеча хлоаагlча цеха коллектив а.

З. ДОШУХАНОВА.

ИЮНЬ БЕТТА ЧОТАХ

Пятилетка деъагlча шера тlайийна социалистически декхараш лакха хьалха хинийна социалистически яхе аьннача Новогрозненски мехкаьтта чакхдоалача завода дукхача установкай, цехий коллективашо хlаналехьа кхоачашъяьй пхе бетта план. Цу яхе хьалха латт В. И. Арушанова кулгалдеча коммунистически къахьегама сийлен цlи леладеча установка коллектив. Хlаналехьа июна хьалхарча 12 бетта план тоалаша кхоачашъяьй цо. Ер бутт боча делоацца ах шера план кхоачашъе дерхl установка технологаша. Нигта дика къахьегаш я ку заводе цо. Руманова керте латтача № 3 йолча цеха коллективе а. Иттаьлагlча мае кхоачашъяьй цо пхе бетта план. Тахайарча дента кхоачаш планал совгlа арахийца продукци эзараш соний нахьа я.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

МАЙ БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Ленински къахьегама вахте эттача «Грознефтеразведка» треста Терски кlоарга бурув деттача конторa мастер нов. Теназова керте латтача бригада йоккха къахьегама котале яьккхай. Цо буру техаш я № 46 йола скважина, из 5000 метр кlоарга хила еза. Хlаьта хlаиалехьа теха бурув 4086 метрa кхаьчад. 13 мае бригада кхоачашъяьй май бетта план. Къаьстта дика къахьег бурувдеттачо нов. Багирова, бурувдеттарий гlоончашна нн. Селимханова, Федишкина, дизелиста-моториста нов. Аминова, кхьчар.

М. ЛЕВИН.

Лакха къахьегама толамаш доах Грозненски мыхх еча комбинате слесарь вола Федин Николай. Шоай хаинахьа дикоча тоаргa хьежжа массане дизача хьале хул цо гlулакх ду оборудованиех.

СУРТА ТlА: коммунистически къахьегама ударник Н. Федин болх беш ва.

В. Дьяснев сурт.

ХАЛАГlА ЙОЛЧА МОТТИГЕ

Йоккха балхлой собрани хиннечул тlеьагlа пошвэтилене производство центральни ремонтно-механически цеха механически участка начальника Межидов Мусай Уайса кабинете дукха нах бар. Мастераш, бригадираш, дукха тlеьатетта йиш йоаца дешаш. Укхаза технологаш а ба. Кабинете чу хьачуваьлар кхи цхьакха а боацие.

— Хьо фу кхаша вениза, Юрий Александрович? — хаьттар Уайса.

— Чертежаш ер сона.

— Хlаl Хlаьай.

— Кулг кхайа.

— Чертежаш lа дlаэтта тlе Юрий Александровичо дlа валъодадега а дова технически гlулакх, болх чертежаш кулг етада хила еза, — йоах участка начальника цу чертежашта кулг йоаца кхоачаш дог тlара бригадира раьза долаш, — цо яйбад, хlаьа, хьажа ду дезаш хlара я.

— Хlаьта хьона вай Филатов, йоах Уайса, — тlе бола доаццалца а цуна бе бошла ба.

— Шоай цеха чоалханеи сиха болх ба лиенне а массарие а Филатов вез оаш, йоах Уайса. — Юрий Александрович шай бригадийца доаццарий заданеш кхоачашъйой ва — теплообменна оаланаи установка тlа ректификаци колоннаш яха дlаяшеlаккхаш. Чаьна бо безам болх бе из. Московски ба балха, цу установкага болх миста бийта безз хьак цар. Май бетта из бола ба йоалабойта гlорт вай технологаш. Цар а ойла хоавр Филатов. Вай участка беррига бригадираш опыт йолаш ба. Царех малагlчо шай техникьа бе бовкхкорба шун болх, — йоах Филатова цо хажача чlоагlа теша а тешав, — вай кхача тайпара хила а мича вуа.

Мигта вe из — Филатов Юрий Александрович — Ленина ордена кавалер. Довзал цу дезаш, болх тlа цо кхача новкъостел тlех цa лоархlаш ва из.

Безаме да цун сийбат. Дlатlеьаьнача иза боьла, чlагlа, дегl нийса лаладеш ва из, 30 шу далаи чаг ва агlда цез. уйлане да цун бlаргаш, хьа доаш цхье ца дош доса хlама дагадоалаие сага сайра а.

1961 шера, полиэтилена цехаш болх ба белайоалийтачи цу цехаша боле ба lомалучи сихача хенна, къаьстта дукха болх ба беза бар ремонтникаш: механизаци а эзар, юха де дезаш болх дар, квалифицированни болх ба болх ба безар, цул тlеьагlа цехай болайоалийтача а цар чу бола ба lомалучи а дагье дика дезар. Уж цlенахоштара гlулакхаш дукха эттув боалаш а эттув ца боалаш а денна дар. Чlоагlа хlама лоаш бар ремонтникаш. Цу хана а участке дикагlа эр Филатова бригада, эттара чоалханегlара балхаш чакха дий доахар.

1962 шера полиэтилена производства цехаша эттара хьалхара продукци евар, паччахьалкхен план кхочашъйар. Из ханна дагарехь эр технологашта а ремонтникашта а.

1963 шера СССР Лаккхечу Совета Президиума Указаца ЦРМЦ слесарий бригадира Ю. А. Филатовна Ленина орден елар Советски Союзе эттара хьалха лела даьлаша йоле поплистилени Грозненски химкомбината доакхнига толамца керадерзадарах. Хlаьта Къахьегама Цlеча Байракха, «Знак почета» яха орденаш, Сийлен грамоташ, значокаш елар дукхача нена.

Тахканлица геттара дика болх беш ва Ленина ордена кавалер Ю. А. Филатов. Цо хьалхе лелаеча бригада массоза а паччахьалкхена боккха лоархlам бола балхаш кхочашду. Цо тlехьара дов балхаш: полимеризаци отделене катализатори комплекс хедадиза кийчъо уздаш къйчъара уж дlаеттара, № 131 йолча цехе вакуум — гребеи сушилкане а № 136 йолча корпуса ректификационни колоннашта а реконструкци яр.

Социалистически яхье Филатова бригада каст-каста йоккха толамаш моттиг. Цеха дийнайянача нахах дукхагlбараш Филатовца шийца болх беш хlама а хlана цунца болх беш бола нах ба. нигта балха тlа лекх а беш цуна царе кхача участкашне дlабахийта нах а ба.

Сага дагадеттар, цун уйлаш дика йоаз Юрий Александровичо, шай ученикех дика слесараш, бригадираш, мастераш бе зоо цунна.

Участка мастер А. В. Федоренко цун ученик вар. Из хlанагте саг хlана дохе гlертаж, тlаш ваьна хилара раьзе вар Филатов. Массо а тайпа слесарни балхаш lомадер Филатовo цунна. Хулаш-хулаш царна юкъе хьехилар балха тlе нана юкъе хула безам гlулакхаш хинна ца lеш, вlаши гергта беэча доттагlал тоссача шин сага юкъера гlулакхаш а. Анатолий Васильевич касткаста Филатова дlагlа хила аьлар, цунна гуцадалар Юрий Александровичо производства передовик, коммунистически къахьегама ударник хинна ца lеш йоакко иза вола вlа, дика воше, безама вар хилар.

Дукхахча нахаl слесарна бо Филатова, цар массане а димача оагlорахьара вуьц из, вуьц цо душ дагалетт. Бригадирах бригада членашта юкъера гlулакхаш дика, безама, вlаши сий деш, эзь-задеи лоаттадеш да. Вlаши дага а буьлаш бу цар массане а болх. Хlаьта нагахь сана бригадира саг балла йикхачь кхычаьа вехийтача, дукха ха йоакхх цо ше кхинача бригадe юкъе уха, дlа ца лъоаттлуш.

— Филатов хьбар дуьцара тlара саг вац, наl из волча чу хlана гlертал теш? — аьха уйла ю Уайса. — Цунца боле беш болча нахо-м цхье гlулакх, юкъара болх, дуьца цхьана доагlаш хlамаш, салоlаме деношка цхьане салаlар, чехьарий дака оар, черазье оар (Юрий Александрович чехьарий дакарш черазье дика дешие вай ма дий), Хlаьта практиканташа, юхьенца болх оттача насийча нала хlана оза:

— Филатова бригадe дагийта тхо! — аьха дуьц Уайса.

Тамаше дика дег далаш саг ва Филатов.

Участка начальника йоккха йоацане кабинете дукха нах бар, керттерча механика заместитель Г. Б. Юрков хьинувоалеш саг саббара, безама цхье хlама кхувсаш боахкар уж.

— Хозавий шоана, — аьнар Геннадий Борисовича, — бутилдиенильни франциеза установка дlаоттаргa я кулдалуш латт. № 7 йолча треста Грозненски монтажни управлени СМУ-7 подрядчикаши тlаьхьатеттт болаш Химкомбината шуьгадлашца сада даьд ший низаца ерригене установкин оборудоване ревизи а ян. Из бола тlебилаlи Филатова бригадина.

Массоза мигта хул: эггара лоархlаме бола, сиха бе беза болх Ю. А. Филатовга лу. Церна дика зоо из ший хонаеьаш дlаьен чакхбоаккхаргболга.

Хlаьта Юрий Александрович вода хьалагlа йолча.

Н. ЫМКОВА.

ХИЙ ДИЛЛАР — ХЬУВКЪАМ ЛАКХБАР

Гудермесски районе хий дуллаш 13000 гектар гаргга лаьтта да. Из деррига лаьтта цхьарча ера, дерах боалаш, лаьттан кlаллхарча хина гаьна доалаш да. Ер дукха ку лаьтта дулла хий хьисапаша дилла деза. Лаьттана кlаллхара хий кlоарга дедача моттигашка хий тоза деза вогlа деш хий деттача машинашка, кlеэега, кха хиз хьал дуаргlдоацаш тоза деза иа, хlанна аьтта хий lайча кха доалар кхераш ба. дукхача шерашка кхы ахэ йиш а боалаш, тух хьатlалойда. Нигта кха доаш хlама хилар «Гудермесский» совхозе.

Дукхахча шерий практика хьальлекхад культурно хий дилларa дика поливальщикаш кийчбе боалга. Iахха республика деррига боахамашка болх беш хилар поливальщикий курсаш, дукхахчарех шоай гlулакх дика доаза мастераш хиннаб царех. Къаьстта дика поливальщикаш ба «Октябра 40 шу» яхача колхозе. Хlаьа шера лоацца хаиашка йоккхайрча участкаш тlа хий дулл хар. 1968 шера гурахь кlа хьатlаьдаьнначул тlеххьагlа 1000 гектар йолча лаьтта хий дилла рай, гурахь кlа дийнача деррига хий дуллача лаьтта хlана хий дуллагда. Боьх дика бу «Кавказ» яхача колхоза поливальщикаша а. Цар дlадахьа гурахьа 400 гектар долча лаьтта хий диллар, хlаьта хlанза шин бригада хий дилла белабеннаб гурахь дийнача кlа, гурахь хий диллачха хий тlа дика хьатlадаьлла кlа, хьувкъерга дог доахилга а да.

Гудермесски района чlоагlа йоккъал болаш я, лаьтта дикъадеш чlоагlа мух хьех цига, цудухьа хий нийса а дика а диллар боккха лоархlам болаш да Гудермесски района кхашка. «Гудермесский» «Дружба» яхача совхозашка керттерча дакъе хий дулларга догlаш хьисапе хий деттача установкаш, лаьтта хий дукха хургдоацаш, хlаьта царга ДДН-45 яха марка йола 22 машен а оаш сиенагlа боах беш. Къаьстта дика да бийсанна дулла хий.

Мелла йоакха йоаьал оттарах Гудермесски районе хий дехкача лаьттара планах лаьрхlачул дукхагlа алат, свекла, генараш, кхьлар доакхх, паччахьалкхента дохка а доке. Нигта хилар 1968 шера йоакха йоаьал оттача а, алат совгlа 31.1 центнер даьккхар, свекла алаш 180 центнер йолча 203 центнер яьккхар. 1969 шера хий дехкача лаьтта ихьхе культураш дlайийнай: гуражьа дуа кlа, дуга, хьажкlаш, шекара свекла, доакъара лоерна.

1969 шера хьаьстта теркан тlабакийтаб хий диллара. Деррича боахамашка хий дехка сеть, хий декка установкаш кийчъяьй, кхашие поливальщикаш хьожа.

Хий ханнаьха, налоаттlара, дика дуллаш, деррига агротехнически гlулакхаш деш дlайийна культураш хьувкъе аьнна оахош тlайийна социалистически декхараш кхоачашдергда оаха.

В. КОПАЕВ. Гудермесски района керттерча производственни управлене керттера агроном.

КОЛХОЗА КЕРДАЧА УСТАВА ПРОЕКТ ЮВЦ IИЛМАН КОНФЕРЕНЦЕ

Колхоза кердача хьокхама Устава проект ювцара хетаь lилман конференци хьайийлай Москве 12 мае СССР Iилмай Академе паччахьалкхени бокъони институте. Цига гулбеннаб lилман болхлой — юристаш, экономисташ, бокъон дешаита бола союзни республикашкара специалисташ, партийни, советски, юртбоахама органий наькъаш, колхозий председателаш. Конференце балхаца дакъа лоацаш ба КПСС ЦК, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета белхахкамера болхлой.

Конференце доклядаш бир паччахьалкхени бокъони Института директора СССР Iилмай Академе член-корреспондента В. М. Чхиквадзе, СССР Iилмай Академе паччахьалкхени бокъони Института юрта боахама бокъоний проблемий сектора заведующий юридически lилмай доктора, профессора М. И. Козыра, СССР юрта боахама Министерства колхозий дешаита йолча управлене начальника заместителя Л. И. Зайцева, РСФСР юрта боахама Министерства колхозий гlулакхашта йолча Керттерча управлене начальника В. С. Якунева. Iилман конференце юкъе йолайла колхоза кердача хьокхама Устава проектах доклядаш.

(ТАСС).

Ленинан хьалхарчу субботникехь ... доккхачу хьуьнарца ... ... Грозненски ... Шесть ... советски ... заданин тIехьхоачашъярал совгIа дика ду ма пес дер. Хьанар долча операторера портрет Заводской сийлахьа Доска тIе хьатаьдаа.

СУРТА ТIЕ: коммунистически къахьегама ударник Н. Переседов.

В. Донской сурт.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПАРТИЙНИ ДЕШАРА ШЕРА ИТОГАШ ЕШ...

Урус-Мартана района партийни организацешна партийни дешара ерригача звенешка дешара шера итогаш ьйй, анализ ьйй программин материал дешаш хиннарашна хаинта Iомадьйй хьежаш. В. И. Ленин вина 6Iаь шу дизарна дуьхь-дIеяна ишой идейно-теоретически боарам лакхбарна хаза лоьрдIар коммунисташен парте бешарашен Ленински теоретически гаьа Iомарах. Партийни образоване системе ер дешара шу дикза Ленински дешара шу дор аьнна ала йиш йолаш чакхдаьлар.

Коммунисташ, парте боацараш Ленински теоретически гаьа Iомае чIоагIгIа боаш болаш хилара дешаш ду укх дешара шера Ленина произведенеш Iомадьраш теоретически семинарашка дукхагIа хиннара хилара. Из дика хилар политически дешара ерригача звенешка занятей боарам лакхбара.

Итогийн занятеш еш района партийни организацеша Iоальча йоккхача опытах пайда а эцаш, укх дешара шера ерригача звеношка шорра пайда яйцар зачетийн экзаменийн формах. Цу форма чIоагIгIа кIоаргьа дешаш баьIарий анаеш, лакхбу идейно-теоретически боарам.

1968—1969 дешара шера района партийни дешара системе болх беш хилар марксизма-ленинизма дарден 10 школа (царех кхоъ дуьлагIча шера дешаш я, ялх — шоллагIча шера, цаI — кхоалгIча шера), шоллагIча шера дешара юххьанцара политически 5 школа, тайп-тайпара проблемай Iомаеш йола 21 теоретически семинар, КПСС истори Iомаеш йола 5 школа, кхаьнеха йола политграмота къеха 12 школа.

Партийни дешара ерригача звенешка укх дешара шера дешаш 709 саг вар, царех КПСС членаш кандидаташ 362 саг а вонаш.

Ерригаа пропагандисташ болаш Iалдакбаь бен дешара программаш Iен хилашна дергабаннача литературанеш, КПСС райкома парткабинете партийни дешара ерригача звеношка болча занятеш кхачдина рассматриване отраьйнр. Парте райкомо хадамба болх бен хилар пропагандистийн семинарашкен хьалхо доашарашка чакхдаьй киийтъара дикка пособий дайн хинна пропагандистий семинар. Пропагандистий семинарашка йийшар теоретически методически лекцеш. дукхаь халкъанта юкъерча хьалах йола лекцеш, района боахама доахарех йола доклаш йир, опыт эIалаш йовзийтаи пропагандистий выступленеш йир. Пропагандисташта, лекторашта, консультанташта долча новкъостала политически дешара кабинето стендаш, методически уголокаш, книжкай витринаш, дешара программа темай разработкаш кийчйир.

Шоай политически хетам лакхбеш тха кадраш теори практикана дикагIа юкъа Iоткъоийй.

ВIаьрчача дешара шера хаьиттенца хьожаш анализо а итогеш занятей результаташа а хьахьекхар юххьанцарча политически школашка, марксизма-ленинизма дардий школашка, тайп-тайпара теоретически проблемаш Iомаьра семинарски группашка дешар теоретически Iомадергдолаш эIаьнтIехьлаккхара опыт Iомаь хилар. Чулоацам дика болаш, бозане, идейно-теоретически боарам лакха болаш хилар марксизма-ленинизма дардий школашка «Горец» яхача совхоза центральни усадьба, Мичурина цIергIча, «Красноармейский» совхозашка, ишта ме районгIо, «Красноармейский» совхоза 1-чен 2-чен отделенешка, «Горец» яхача совхоза 1-чен 2-чен отделенешка, иштта кхыча метташка.

Дешара планашка хьежжа ерригача семинарски группашка экзаменаш зачеташ ьйй. Экзаменаш еше а ерригача группашка теоретически конференцеш ьйй. КIезига бам тха районе дика, оалу бола политически занятеш хьахий лIелаеош. Цар лакхача идейно-теоретически боараме а ... гоаза нийсъю цар мугIарах, проашта дезача гIулакха дег 6Iалуш бола бу. Иштта ба Урус-Мартанерча № 1 йолча юкъерча школера М. Наьхоев, № 2 йолча юкъерча школера А. Вацуев, № 7 йолча юкъерча школера А. Сутхаев, ГихьIаьча юкъерча школера В. Мамонтова.

Идейно-политически боарам лакхбаларах производственни участкашкарча мугIарерча коммунистий влияни айеннай. Сакхеташ болаш а тIагIерта а чIоагIъа коллективай къахьегама дисциплина, яхье керте латт. доккхий толамаш доах марксизма-ленинизма дардий школашка, юххьанцара политически школашка, семинарски группашка дадуьгIаш бараша ни. Атаева, Инаева («Горец» яхача совхоз) ни. Подлеснаье, А. Букреевас («Красноармейский» совхоз); Ш. Далаева. Алуевас (Мичурина цIергIа совхоз), кхыбараша.

1968 — 1969 дешара шера комсомольски политически дешар Iомаеш 19 кружок вар, 630 саг юкъе а волаш, царех 338 комсомолеш вар. Комсомольски дешар Iомадеча отгабьбар грамотни бола, пропагандистски бизха опыт йола пропагандисташ. 19 пропагандистех 12 КПСС член вар, 16 саг лакхера образоване болаш вар.

Парте райкомо даим тIехьожаш дергтабир комсомольски дешара. Пропагандистанна семинараш йир.

Дешара шера итогий анализ еш гучаделар партийни дешаре цхьаьлла кхоачамбоацараш хилар а. «Гехинский» совхоза 1-чен 3-чен отделеней (парторганизацей секретараш У. Исмаилов, А. Тукаев), «Горец» яхача совхоза 1-ча, 2-ча, 3-ча отделеней (парторганизацей секретараш С. Гимаев, М. Инаев, Х. Ахмадов) юххьанцарча парторганизацешка занятей идейно-теоретически боарам лоха хилар. Цхьаьбараша хилар кабинетгIара ... хиладар. Дейх 6аьгIараша конспекташ ца тайпар, хIама хIаьдаяко. Иштта хIоттар хилар райно партийни организаре (секретарь В. Индыров) марксизма-ленинизма школашка. Цах дика тIа-па бовлIаш, занятеш йолаеш меттигаш хилар районполкомерча марксизма-ленинизма дардий школе (парторганизаце секретарь М. Магомадов). Дешара болх бир юкъерча школе, Новохуторски 8 шерарча школе, Урус-Мартановски № 5 йолча 8 шерарча школе.

В. И. Ленин вина шаь шу дизара еш йола найчо низ йола стимул а хиннa хIайттай ерригача идеологически балха тIехь, керда чулоацам лу цо партийни организацей балха.

ШаьрасIа хийнаьха йида, а ленински чтенеш ю районе. ЛаьрхIа отгальча графиках ленински чтенешка лекцеш еш, доклаш ю КПСС райкома секретараша, КПСС райкома биро членаша, боахама учреждений кулгалхоша.

З. ХАМИДОВА,

КПСС Урус-Мартана райкома политически дешара кабинета заведующий.

ЯХЬА КЕРТЕ ЛАТТАРАШ

Доккхийе лоархIамех да КПСС XXIII съезда яьъ тIехьаргIа кийчача КПСС ЦК пленумаш йай мехка промышленность, юрт боахам дика лергIаккхуьла. Къахьегамхой хьелхарча мугIарашка хила аьнна партийни организацешта, хIара коммуниста хьалхашка отталь декхараш.

Тха боахама коммунисташен партийни организацен из кхета а деш дерриге ду партен правительстваш анна задаташ кхе чаьшъяра, боахам шорра шеоа дегIакхувлара къахьегамхой ваьрагIбоахарбола организаторски массово - политически болх чакхбеъх. ХIана тха берриге ниа, уйлаш В. И. Ленин ваь 100 шу дизара лена сийлена лакхьалIхара колхазхоша юкъе махула шерагIа; чIоагIгIа социалистически яхь йоархаьра, пятилетка йаьахеш хаьна хьалха кхоачашъяра, продукцега дIаладар лоа а деш дукхагIа юрт боахама продукташ ахха тIеерайа я. Колхоза партийни организацие собране йийца а йийца чIоагIъалъй В. И. Ленина 100 шу дизара кийчо яра мероприятеш. Уж кхоачашъяра боал дIабоалабелар 1969 шера алата малх хаунтьаш кхебара дара йоллара. Дикаен хIаьал хьалхен кхоачашдаь дьинцад 6Iаьсти хьалха юкъ культураш лIоера баьхеш. Цу лоархIамерла лайдий шоашкара хьожаш а гойташ къахьег механизатораша коммуниста Сотников Владимира, Лепкин Владимира, Мерчанский Стефана, Колошниер Алексея иштта дукха кхыбараша. Шоай болх керттIа хьа а беш кхьча механизаторашта беча балха дерттIа тIехьеаш лоаттабу цар.

Дика механизатор, общественник, агитатор хилараш колхозе тIоралька цIа хаза да коммунист Зубов. Коллективе чIоагIа оцй ду цуп балха кердадар юкъеххахьалах, аьрттах бозза найда оцава даа къаьсаш лоаттабеш, боахама гIулакхех дог лозаш из хилараш.

Болгаьйхаша ваьаш колхоза боахам дегIаболабеча хамнарданьа юкъеккухьа баьшадараш деладеча бригадай кулгалхой коммунистий Л. С. Кузнецовай, П. М. Шевлякова, бригадирашкаш ледадераш А. И. Полевникова, А. М. Ванцкиной цIераш. Болх оIаьйтIехьбаккхара гоьвал йолаш уж хилар бехьаш долаш хаьай хьалха наркикашка бьцадаьрий рассада кийчъь, хьалха юъ культураш дейийна хьаьр цар бохтадаш. ХIаьта 6000 совгIа гектар ельтта леладерал совгIа коммуниста А. И. Полевникова тIалаюсаш йолча звурий-товарни фермана, цуп бола айбе аьнна, лоха тIанйцад. ХIана кхаш-тьаьбаш делалу комплексни бригада оал из керте латтача бригадах.

Шоай къахьегамца колхозхой кердача толамашка ваьрагIбоаласа бола беча коммунистий цIерах кхы а тха йиш я.

Къаьстта дукхагIа тергам тIабахийтаб партийни организаце а колхоза правлене а укх шера хьажкIаш дукхагIа кхеара дена. Укх шера 430 гектар дукхагIа да из хIаьа аьтта, цунах 120 гектар хий детка льтто да.

Шаккха из хинача тайпара доккхий да укх шера колхоза къахьегамхоша гIайдиш лекхараш. Цулухьа боахама партийни организаце дерриге дьба укх шерара 6Iаьстеш йолхаш дерттIа эIантIехьаьха чакхдIхара, къахьегамхой лалейамт хьаьаш, цар культурен а духовни а хьаьтам дикагIа хьачашдира.

Колхоза иесса йола хий тIера станаш мел рнар долаш кийтъяй. Тхо долча хаст-хаста хух районе культура. Цер агитколлективе. Цуп совгIа колхозхоша юкъе хан-ханнахьа политически бола чакхбеш агитатораша, политинформатораша.

Дахьени деннa даи сийлена кхоачаиндара ерригаи ций тергам оарцагIахьаьй партийни организаце.

Г. КИМ,

Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоза партйони секретарь.

Горьковски автомобильни заводе партийни комитете дIазнеш датт керда цхьаькха цхьа партийни билет... 30 саг — КПСС членийи члений кандидаташи — дIачуьнийца предпрaяте партийни организаце.

Малаш ба уж. Ленински коммунистически парте членаш хьалал доккха сий дьениараш?

Уж ба коллективе чIоагIгIа лоархIаш бола нах. Уж ерригаш а белгалбоал тешаме, нийсхо йолаш, цхьаьхьегам дукхабезаш хилкие. ХIаране ший низашкей торнишкей хьежжа новкъостал ду технически прогресса сихьеш. Болша наран тIе [illegible] къахьегам юкъебоалабаре. Массане а — агитаторашa, пропагандисташ, шоашкара хьожай а лена, дакъа доаш къахьегамхошта коммунистически хетам луча. ДIа а хьехаш, шоаш а Iомаду уж, лаьхха шоай йовзал.

СУРТА ТIА: КПСС членалла дIачуьйца Иван Андреевич Пономарев библиотеке аргIанара беседа е кийчъуш ва. Грузовой автомашинаш эIашагIтехьнача цеха слесарь ва из. Заводе балха венна Советски Эскара мугIарашкара демобилизаци яьча тIехьагIа. ТIехьина болх бу производстве а агитаторалла а. ХIанз институте веча вакхa кийчъуш ва.

В. Войтейко сурт.

ТАСС фотохроника.

ТIЕХЬАЮСА ПРЕДПРИЯТЕШ ХИЛА ЙИШ ЯЦ

ЯХЬ-КЕРДАЧА ТОЛАМИЙ ЛАРД

Нохч-ГIалгIайчен промышленноста къахьегамхоша, ерригача советски наха санна, социалистически яхье а баьнна. Дахьенна дика къахьегама совгIаташца белгалдаьлар. Цхьаьлла гIа майн Богадов дийя. Еррига республика хьаницача [illegible] хецарен промышленни продукцена реализаци ярец баь бетта плана ханал хьалха кхоачашйир республика промышленноста.

Цхьоалла гIа ... Нохч-ГIалгIайчен индустре къахьегамхоша ... совгIа арахийца тайп-тайпара продукци дукха хIана ца эцаш 4,5 миллион сома мехьа я, цу дакъе да мехкадьтта, газ, дукха электроэнерги, синтетически растворителаши хубителаши, мелнатилен етта кирпичаш, кога гIирс, консерваш, кхыйола продукци.

ДIадахача шера бь бетта арахийначул 9,6 процент дукхагIа я укх шера цу юкъа республике ерригa арахийца промышленни изделеш, хIаьта реализаци яь продукци 7,9 процент дукхагIа я. Къахьегама оасарле 3,8 процент лакхьеннай.

Майна хьалхарча социалистически яхье эггара дикагIа къахьегама толлаш дьхар «Октябрьнефть», «Старогрознефть», «Горскнефть» мехкадьтта промыслени управленей, А. Шерипова цIерагIча Нефтемаслозавода, Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкадьтта чакхдоахача завода, «Грозэнерго» управлене предприятей, «Красный молот» завода, «ВНИИКАнефтегаз» опытни завода. Швейно-производственни объединене «Грозвино» объединене, сладкой фабрика, художественни яхача фабрика, Назрановски район комбината, кхы дукхача предприятей коллективаша. Арахейа продукци мегIайоалар IалаIшаьр а хьалха хаттача цу предприятей коллективашта. Продукци арахьарa цхьан тIех кхоачашъяр керттерча дакъе къахьегама оасарле лаккхъара чотах хьаьнний.

Цхьабакъда, белгалдаккха деза ха республике арахоа ерригa промышленни продукци тIа кхийтта ... предприятей коллективаша кхоачашдаза хьалхашта лоттаденнараши керттерча ... бь бетта плана. Цхьаь цхьан ... списка тIа гуш махилара бь бетта план кхоачаш ца еш тIехьасаш а 26 предприяти. Нагахьа уж тIехьаюсаш ханнаенаре республика промышленноста Дахьенна плана совгIа кхы тIа а дIалургъар 4,2 миллион сома мехьа продукци.

ТIехьадусача боахамий кулгалхой, партийни, профсоюзни организацеш дейхарейла а предприятей коллективаш тIехьаюсаш хилар бахьанаш талла а тохха уж дIадаха, цхе бетта план кхоачашьйтара шоай коллективаш оарцагIьаха.

Халахета а хIана а тIехьа хIеанга ал къахьегама оасарле лаккхъара чотах а ца еш, болхлой дукхагIа лелабара чотах продукци арахецарен цуцна реализаци ярен план кхоачашъеш йола предприятеш. Масала, соахка бь бетта хиначул къахьегама оасарле лоьхьа1 укх шера цу юкъа «Малгобекнефть» НПУ, Грозненски ремонтно-механически завода, химкомбината, «Трансмаш», Автотрактороремонтни заводий, кхыча предприятей коллективаша.

Пхьайолча предприятена кхйса леламц алсмийн къахьегама оасарлен лаккъара темпашта юкъера экономически соотношене.

Парте горкомаш, райкомаш дехкарийла а ерригача предприятей коллективашa продукци арахецара план кхоачашъергIйола гIулакх эIаштIехьдаьккха ца яй, иштта цар шоай технико-экономически хьекхамий план кхоачашъергIйола гIулакх де. ХIара коллективашa ший производства рентабельность эффективность лакхдаккха лакхъергIйола гIулакх эIаштIехьдаккха. Министерствашта, объединенешта, управленешта чулоацама предприятей балха хьакъера министерствай, объединеней, управленей кулгалхой бехкенхаш лакхбе беза. Хоаш ма хиллара хIара бетта план кхоачашьяц хьун боахамен хьу доаллара управлене (начальник нох. Колотушкин) цхьайолча предприятей коллективаша, иштта г1ишлон материалий промышленноста (управлене начальник нох. Мутаев), шура хийтъарен шурий промышленностен управлене (управлене начальник нох. Варонов) цхьайолча предприятей коллективаша.

Цу управленей кулгалхошта дукхахаза нийса критика ьйй, цхьабакъда шоай управленешта чулоацагIча предприятей коллективай бола вопгIара гIулакх эIаштIехьдаккхадац цар.

Министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхой, хIара производственни коллектива дехар да нийслу кхоачамбоацараш дIадахара дерриге цхьан оарцагIьаьар, шоай ерриге резерваш гуча а йоахар, царех бизза пайда эцар, цхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра яьрахача социалистически яхье доаха къахьегама толамаш да тIехьа лакхагIа хийийтар.

Предприятеш	Директор	Парторганизаце секретарь	План кхоачашдар (%)
Грозненски мехкадьтта чакхдоаха завод	Т. Г. Семенова	Д. С. Зеленко	90,5
Ацетонови завод	И. И. Полеева	Н. Д. Зайченко	92
Автогенно-карбидни завод	И. Ф. Гридасов	К. А. Оганесов	76
Назрановски «Электроинструмент» завод	А. А. Мальсагов	Н. К. Панюшкина	77
Грозненски ЖБК завод	Б. М. Пальчик	В. П. Жмаев	83
«Грозпромстрой» треста Шалински ЖБИ завод	А. И. Елманов	А. М. Дудаев	71
Ермоловски ДОК	С. Л. Фридман	И. У. Мусхаджиев	94
Нохч-ГIалгIай карьероуправлени	Ш. А. Дахкильгов	В. И. Гонкул	96
«Чечингушводстрой» Аргунски ЖБИ завод	Л. Г. Гуревич	И. А. Моисеев	90
№ 3 йола гIишлон материалий комбинат	М. Г. Майдин	И. В. Кулаков	87
Старопромысловски кирпичаш ю завод	И. М. Колобов	Т. М. Сорочкина	85
Гудермески кирпичаш ю завод	Ш. Т. Юсупов	Н. А. Нечитайлов	97
Назрановски трикотажни фабрика	А. Б. Шадиев	—	93
Сунженски лесопромхоз	И. И. Циркалов	А. Г. Цукалов	93
Шалински лесхоз	Т. Бабулатов	Х. Джамалханов	90
Веденски лесхоз	С. С. Усаев	И. А. Дикаев	46
Ермоловски леспромхоз	А. Я. Марзаев	Д. С. Дикаев	81
Грозненски консерви завод	Директора дешараш: М. П. Ксендзовский	[illegible] А. И. Степина	93
Грозненски консервно-кондитерски комбинат	С. М. Бакаев	В. И. Николаевич	96
Грозненски горплодокомбинат	Директора дешараш кхоачашдер: Н. Ф. Максимов	А. М. Перощин	80
Минеральни хиш ду «Ачалуки» яха завод	С. Д. Цечоев	С. А. Аниев	46
Сунженски маслозавод	Г. В. Лошкарев	А. У. Алиев	84
Наурски масло-сырзавод	А. И. Федоров	—	90
Урус-Мартановски хьайра	С. И. Мехтиев	Х. Д. Моусаров	87
Автомобилашта техобслуживани ю станци	В. Ф. Пудрик	В. Д. Столяров	91
Кепайловски управлене	И. Г. Шапулин	—	96

МЕХКДАЬТТАХОЙ ГIОНЧИЙ

В. И. Ленин вань 6Iаь шу дузача денна сийлинца лакхбаьбахара дика къахьег укх шера «Малгобекнефть» НПУ ремонтно - механически цеха болхлоша. Бь бетта плани тIанийца социалистически декхарашa 104,5 процент кхоачашдаьа цар. Къахьегама оасарле лаккхъара план 105 процент кхоачашъьйй. Арахецача продукцега дIайола мах лохбарах, электроэнерги, метала, кхыйола материал кхоарах укх шера наччахьалкхена плана совгIа бор пайда 4 эзар сом да.

Мехкадьтта доахарий бокъонца йола гIончаш ба цеха болхлой. ХIара дийнахьа цеха коара арьвалаш го йиш я мехкадьтта оборудованех йизза йола автомашинаш. Уж да металлисташа кхоачашдаь мехкадьттахой, бурувдеттарий, ерригa кхыча предприятей, лекхий, лахаш. Цеха участокашка ремонт ю тайп-тайпарча станокашта, задвижкашта. Керда хьа а бер кийчъю мехкадьттахошта кхы эпаш йола оборудоване. Цеха коллективо чIоагIа къовсам лоаттабу ший ханнахьен лакха дIаяла болхам мехкадьттахой заказаш кхоачашдера. Цулухьа цар эIаштIехьдоал хIара бетта план тIехкхоачашъя, брак боацаш продукци арахецаш.

Ер шу доладелча дена мехкдьттаханта дар кийча а дIа... арахьийта продукци 6Iаьш эзарзи сома мехьа я. Иштта къахьегама цар эIаштIехьдоал къахьегама оасарле лаккъара дукха мероприятеш чакхдьйлара. Укх шийнахьача бь бетта цеха хIара участка балха юкъейяхьаь дукха керда техника. Шоай низаш хьа а ю дукха дIаоттаьй керда станокаш, механизмаш ьйй мухь тIаботтарен тIера Iобаккхарен халча белхашта. Задвижкашта ремонт еш сларий боах оттача баккхара а дукха кердаларан производства юкъеккхихьаа. Хьалха дIахьача хана ремонт е езаш ха тьатIаьттача задвижкаш пайда а ца эцаш дIаккхувсар, хIанз кхьча тайпара да из гIулакх. Цехе оттаьча трубонарезни станокаца ремонт а еш юха балха юкъеккхуь хьалха дIаккхувсаш хинна задвижкаш.

Укх тIехьарча ханалца бурувдеттарашта чIоагIа эшаш йолча роторашта ремонт йора Грозненски ремонтно - механически заводе. Из бахьан долаш цуьга дIадоахадар лакха хулар, иштта дукхагIа хулар бурув тоIаргa дIайола хан а. ХIанза цеха ремонтникашка шоаш ремонт ю роторашта. Цар ремонт а яь хIанза бурвейнцна болх беш-м масейн ботер. Цар массане а тIехдика болх а бу.

Иштта болх беча цеха коллективa балха юкъе а цхьадола кхоачамбоацараш нийслу. Дукха меттигаш нийслу бурувдеттарашта шоай ханнахьа ремонт е еза оборудоваш цехе хьа ца яьъаш. Из бахьан долаш цу гIулакха кийчъь запасной оатхалаш пайда ца эцаш яаш хул цехе. Цу тайпара гIулакхаш Iатть пачхахьалкхен план кхоачашъяра. Масала, дукха ха йоаллаш цеха коллективо бурувдеттарий оборудованена ремонт яра Iалаьа йир 5 эзар сома мехьа запасной оатхалаш. Цул совгIа дукха ахча дIаладийтар мухь аййеш йола механизмаш дIаоттаеш. Цхьабакъда ший ханнахьа ремонт е еза оборудоване хьа ца дIачаьр бахьан долаш дукха ха хьакхьар запасной оатхалехи дIаоттальча механизмехи пайда ца эцаш. Уж кхоачамбоацараш хIа а дьха тоабе беза цеха коллективa бола.

ДIадаха шу чакхдолаш «Малгобекнефть» мехкадьтта промысловое управлене заданеш цеха коллективо лоьрхIар 4 дюжина трубосварни задвижкаш кийчъе. Уж чIоагIа эшаш я бурув тохача. Цу тайпара йола задвижкаш арахецача гороа Краснодарерча заводе вакха хилар цеха болхло. Цо Iомайир задвижкаш хьалхе технологи. Шаналеха цу цехо хьа а яь бурувдеттарашка дIаяхьачай 350 керда задвижка. 250 атмосфер давлени лоро я уж. Шалхо йодача хана цеха ремонтникашна лерхI цу тайпара йола задвижкаш арахецаре гоаьа кара а ерааь дукха а дукхагIа уж арахеца. Цо керд хулийтадаь тха управлене мехкадьтта заказ кхоачашдаь ца Iеш «Грознефтьобъединене» коллективaа бакхаш а кхоачашде.

Ремонтно - механически йола а йоккха турбаш хедаш станокий ларк. Царах дукхагIчар бизанча оаяаца боах ба мехкадьттахошна шоай ханнахьа оIказаш хьа ца далар бахьан долаш. Цига хIанз ремонт ераш бурильни инструменташ, квадраташ, переводникаш, бурильни турбаш кхыра лиц. Уж лоархIаме заказаш дац, цхьабакъда цига бола бераш йоккха опыт йола токараш ба. Царех ба ни. Сорока, Слепцов, Бакланов, Иванов, кхыбараш.

Уж лакхе дийна кхоачамбоацараш нийслой а ерригa торонаш оарцагIаьха къахьегарга коллективо хIара бетта план тIехкхоачашъю. Къаьстта дика къахьегаш ба цига коммунистически къахьегама ударникаш токараш А. С. Иванов, А. М. Истомин, слесарь А. Ф. Кучеравенко, сварщик Н. А. Машульский, кхы дукхабараш а.

Ш. БУЗУРКИЕВ,